

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/publikacje/ksiazki-krakow/30723,Nie-moglem-inaczej-zyc-Grypsy-Lukasza-Cieplinski-ego-z-celi-smierci.html>
17.04.2024, 03:59

Nie mogłem inaczej żyć... Grypsy Łukasza Cieplińskiego z celi śmierci

Elżbieta Jakimek-Zapart, *Nie mogłem inaczej żyć... Grypsy Łukasza Cieplińskiego z celi śmierci*, Kraków (I wydanie 2007, II wydanie 2008), 94 s.

Publikacja poświęcona jest ppłk. Łukaszowi Cieplińskiemu (1913–1951), bohaterowi Polskiego Państwa Podziemnego (1939–1945) i Drugiej Konspiracji (1945–1947), inspektorowi Inspektoratu Rzeszów AK, organizatorowi struktur „NIE” i Delegatury Sił Zbrojnych na Kraj w Okręgu Kraków, a w końcu prezesowi Obszaru Południowego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” i Prezesowi IV Zarządu Głównego WiN.

Autorka za motto książki obrała słowa Henryka Elzenberga „Sens walki powinien być mierzony nie jej szansami na zwycięstwo, lecz wartościami, w obronie których walka została podjęta”.

Do powstania publikacji przyczyniło się przekazanie w 2006 r. do dyspozycji redakcji „Zeszytów Historycznych WiN-u” zbioru oryginalnych grypsów, pisanych przez Łukasza Cieplińskiego w celi śmierci więzienia mokotowskiego od października 1950 r. do lutego 1951 r., przechowywanych od początku lat 90. w Londynie przez gen. Mieczysława Wałęgę, jednego z najbliższych współpracowników Cieplińskiego z okresu konspiracji wojennej i powojennej. Drugim powodem wydania albumu było odznaczenie

Łukasza Cieplińskiego pośmiertnie Orderem Orła Białego w dniu 3 maja 2007 r. przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego „w uznaniu znamienitych zasług dla Rzeczypospolitej Polskiej”.

Publikacja podzielona jest na dwie zasadnicze części. W pierwszej omówiono sylwetkę Cieplińskiego, jego drogę zawodowego żołnierza, działalność konspiracyjną oraz aresztowanie i śmierć, którą opisuje wstrząsająca relacja bezpośredniego świadka wydarzeń, współwięźnia Mieczysława Chojnackiego. W ostatnim rozdziale ukazano również walkę o pamięć pokolenia „żołnierzy wyklętych”, których działalność próbowano zohydzić przez lata PRL-u.

Część drugą publikacji stanowią zachowane grypsy, które do rąk adresatów – głównie żony i 3-letniego syna – trafiły po 1956 r. (przez 6 lat pobytu w kilku więzieniach pieczętowane przechowywane przez kolegę z konspiracji, Ludwika Kubika). Prawie wszystkie pisane były na cieniutkich bibułkach papierosowych (jeden tylko na pudełku od zapalek). Ich ocalenie samo w sobie jest okolicznością niezwykłą, którą przesłania jedynie sama treść listów. W celi śmierci, spod ręki świadomego końca swego życia 38-letniego mężczyzny płyną ku najbliższemu słowa gorącego umiłowania, przejmującej tęsknoty, niepokoju o ich los, ale i otuchy – wiary w słuszność działań, którym poświęciło się życie i nadziei na podjęcie tych ideałów przez syna. Jednak grypsy te nie tylko stanowią testament ideowy ppłk. Cieplińskiego, ale zyskały już miano świadectwa i testamentu Polski Walczącej, urastając do symbolu krzyku całego pokolenia mordowanego przez instytucje komunistycznego państwa.

„Kochaj Polskę i miej Jej dobro na uwadze zawsze. Ona musi zająć w świecie właściwe miejsce i uzyskać dobrobyt oraz szczęście wszystkich obywateli. [...] Musisz kształcić swój umysł, zdobyć szerokie wiadomości. Ucz się pilnie. Wyjedź na studia zagranicę /Ameryka, Anglia Holandia lub Belgia/. Staraj się tam zapoznać z bieżącymi problemami życia naukowego, gospodarczego, społecznego, kulturalnego i politycznego. Pamiętaj że musisz wrócić do kraju z wiadomościami pozytywnymi i gruntownymi. Co szlachetne i wielkie – przyjmuj, co płytkie i nikczemne – odrzucaj.” [7 I 1951]

„Odbiorą mi tylko życie. A to nie najważniejsze. Cieszę się, że będę zamordowany jako katolik za wiarę świętą jako Polak za Polskę niepodległą i szczęśliwą. Jako człowiek za prawdę i sprawiedliwość. Wierzę dziś bardziej niż kiedykolwiek, że Idea chrystusowa zwycięży i Polska niepodległość odzyska a pohańbiona godność ludzka zostanie przywrócona. To moja wiara i moje wielkie szczęście. Gdybyś odnalazł moją mogiłę, to na niej możesz te słowa napisać. Żegnaj mój ukochany. Całuję i do serca tulę. Błogosławię i Królowej Polski oddaję. Ojciec.” [20 I 1951]

W publikacji zamieszczono 38 zachowanych grypsów – zdjęcie oryginału wraz z przepisana treścią listu oraz wiele interesujących, niepublikowanych fotografii i skanów dokumentów związanych z Cieplińskim i Zrzeszeniem WiN.

Rozdziały: Słowo wstępne Prezesa IPN
Janusza Kurtyki • **Część I** Żołnierz z powołania • Inspektor rzeszowski Armii Krajowej • W opozycji do PKWN i Sowietów • „Bez walki i przemocy” - U podstaw Zrzeszenia WiN • Memoriał do ONZ •

Działalność ostatniego Zarządu Głównego
WiN • Siedem wyroków śmierci • Egzekucja
• Ostatnia wola Prezesa • Walka o pamięć •
Część II Grypsy

Gdzie kupić publikacje:

[Kraków](#)